

***t, d* VIETOJ LIE. *k, ġ* KELIUOSE LIETUVOS VIETOVARDŽIUOSE
AKMENĖS RAJONO LATVIŲ TARMĖJE**

Lietuvių tikrinių daiktavardžių palatalizuotieji *k, ġ* (prieš priešakinės eilės balsius) latvių kalboje paprastai automatiškai verčiami į minkštuosius *k, ġ*, pvz.: lie. *Kelme* : la. *Kelme*, lie. *Vegēriai* : la. *Vegere* (taip sakoma pasienio latvių). Tačiau Lietuvos TSR dabartinio Akmenės rajono latviai kai kuriuose lietuvių vietovardžiuose vietoj laukiamo *k, ġ* taria *t, d*. Pavyzdžiui, lie. *Elkiškiai* (arba, kaip oficialiai rašoma, *Alkiškiai*) latviai sako *Ełtiški* (kartais ir *Ełtiškes*). Šioje vietoje yra latvių liuteronų bažnyčia su kapinėmis, todėl vardas *Ełtiški* žinomas ir Latvijoje¹. Klykoliuose Kelmės miestelį viena latvių senutė tame pačiame sakinyje vadino dvejopai: *Telme* ir *Kelme*². Sodžiaus pavadinimas *Suginčiai* (prie Klykolių) vietinių latvių paprastai tariamas su *-d-*: *Sudiņči*.

Panašių pavyzdžių tikriausiai yra ir daugiau, tiktai nepasitaikė jų užrašyti. Apie čia iškeltą fonetinę substituciją baltų kalbotyroje iki šiol, rodos, nėra buvę užsiminta.

¹ Lygiai taip pat – su *t* – Latvijos TSR Jekabpilio rajono Garsenės ir Aknystės latviai tarią lietuvių miesto vardą *Rōkiškis*, būtent: *Rātiškas* (daugiskaitinė forma).

² Kita latvė iš Klykolių, mažiau kur nors kitur buvusi, tą patį vietovardį tarė *Celme* (su la. *c-<k-* vietoj lie. *k-*).